

краткий

Кыргыз Республикасынын улуттук илимдер академиясы

Комдук илимдер бөлүмү

Мамлекет жана укук институту

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК ИЛИМДЕР
АКАДЕМИЯСЫНЫН МАМЛЕКЕТ ЖАНА УКУК
ИНСТИТУТУНУН 2023-ЖЫЛГА ИЛИМИЙ-ИЗИЛДӨӨ ЖАНА
ИЛИМИЙ-УЮШТУРУУ ИШТЕРИ БОЮНЧА
БАЯНДАМАСЫ**

*Кыргыз Республикасы 720071
Бишкек ш. Чуй проспектиси, 265-а
Тел.: +996 (312) 64-14-50 +996 (312) 64-14-51
E-mail: igosudarstvaiprava@gmail.com*

«Социалдык-экономикалык өнүгүүнүн шарттарынын, факторлорунун жана туруктуулугунун адекваттуулугу».

Ошондой эле, институт «Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын долбоорлорун иштеп чыгуу жана илимий экспертизадан өткөрүү» (2023-2028-жылдарга) долбоору боюнча илимий-изилдөө иштерин жүргүзүүдө

БЮДЖЕТТИК жана БЮДЖЕТТЕН ТЫШКАРЫ КАРЖЫЛОО

2023-жылга институттун бюджетти – 6271500 сом.

Долбоордук бюджет– 5649513,6 сом, алардын ичинен 2023-жылга – 941585,6 сом.

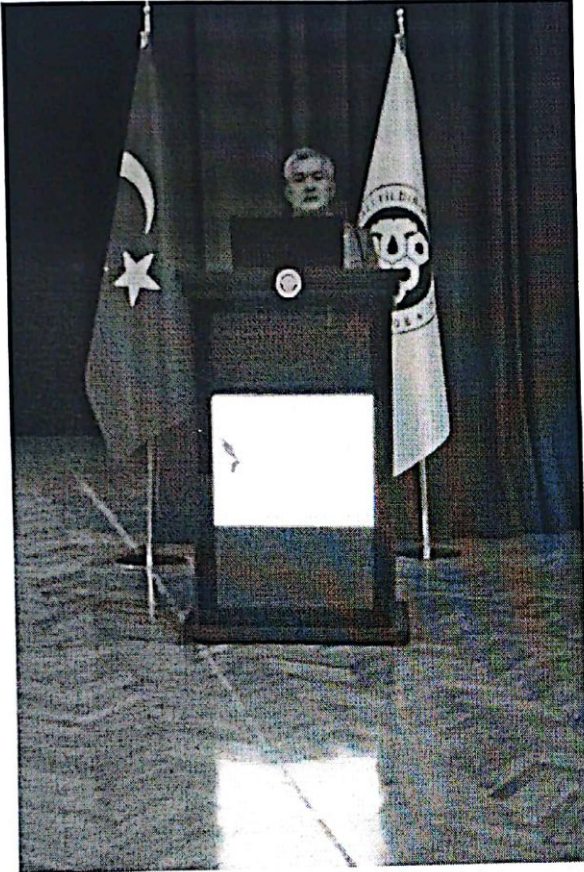
Отчеттук мезгилде институттун илимий кызматкерлери саясий-укуктук процесстердин жана окуялардын енугушу-нун проблемаларына теориялык талдоолорду жана илимий изил-доолорду жургузушту, алардын натыйжалары илимий-практикалык конференцияларда, семинарларда, жалпыга маалымдоо каражаттарында суйлеген сездерунде чагылдырылды.

Институт 2023-жылы «Кыргыз Республикасындагы этносаясий процесстер» жана «Кыргыз мамлекеттүүлүгүнүн конституциялык өнүгүүсү: тарыхый-укуктук аспект» долбоорлору боюнча илимий изилдөөлөрдү аяктады, анын жыйынтыктары Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдары жана эксперттер тарабынан пайдаланылат. конфликттерди жөнгө салуу жана конституциялык укук тармагы.

Талдоолордун жана илимий изилдөөлөрдүн натыйжалары илимий макалалар түрүндө ар кандай илимий жана илимий-популярдуу басылмаларда жарыяланып турат. Атап айтканда, 4 монография, 3 китеп, 1 окуу китеби, 32 макала, анын ичинен 23ү Кыргызстанда жана 9у чет өлкөлөрдө жарык көргөн.

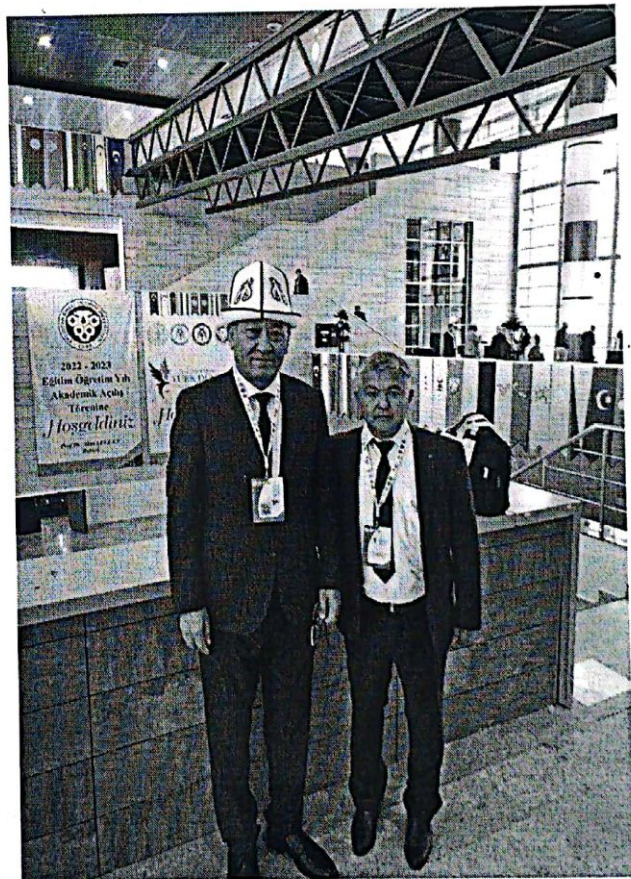
Институт жана башка илимий жана окуу жайлары, анын ичинде Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясынын түзүмдүк бөлүмдөрү менен

бирдикте мамлекеттик бийлик органдарынын, жогорку окуу жайларынын жана коомдук уюмдардын өкүлдөрүнүн катышуусу менен мамлекеттик түзүлүштү өркүндөтүү боюнча илимий-практикалык конференциялар, тегерек столдор, докладдар, изилдөөлөр болуп өттү, алар өз алдынча да азыркы учурдун актуалдуу көйгөйлөрүн жана чакырыктарын изилдөөгө багытталган.

чет өлкөлөрдө 18 эл аралык жана республикалык илимий-практикалык конференциялар, симпозиумдар, семинарлар, тегерек столдор, форумдар институттун илимий кызматкерлер катышып, доклад жасашты.

Атап айтсак: 2023-жылдын 9-13-И-жылы Түркия Республикасынын Эрзинжан шаарында өткөн «Түрк дүйнөсү» эл аралык симпозиумунда А.А.Жапанов жана Ч.М.Сыдыбаев катышып, баяндама жасашты.

Кы
рг
ыз
ста
нд
а
жа
на

1-ноябрдан 5-ноябрга чейин илимий кызматкер Жанышбек уулу Азамат Россия Федерациясынын Москва шаарында өткөн “Улуу Евразия – Илим

континенти” аттуу жаш окумуштуулардын эл аралык форумуна катышып, баяндама жасады.

Илимий изилдөөлөрдүн жыйынтыгы боюнча институттун кызматкерлери жалпыга маалымдоо каражаттарында 50дөн ашык интервью/чыгып сүйлөгөн, атап айтканда, КТР, «Ала-Тоо 24», КТР 1, 5-канал, «Азаттык» радиосунда институттун кызматкерлеринин системалуу баяндамалары болду. Азия Ньюс, Марал радиосу, КТР Замана, 1-радио, КТР Ой Ордо, Пирамида телеканалы, АКИpress интернет сайттарында, 24 Кг ж.б.

Жалпысынан институт 3 илимий-практикалык конференцияларды жана 2 китептин презентацияларын өткөрдү:

- 2023-жылдын 15-февралында “Борбордук Азиянын суу-энергетикалык проблемаларын болуп жаткан глобалдык жана аймактык процесстердин контекстинде талдоо” деген темада илимий-практикалык конференция өткөрүлдү;

- 2023-жылдын 25-апрелинде Кыргыз Республикасынын Конституциясынын кабыл алынгандыгынын 30 жылдыгына арналган “Кыргыз Республикасындагы ченем жаратуу ишмердигинин абалы, тенденциялары жана мүмкүн болуучу тобокелдиктери” деген темада илимий-практикалык конференция болуп өттү. ;

2023-жылдын 12-майында “Борбордук Азия: жаңы дүйнөлүк түзүлүштүн калыптануу шартында эл аралык терроризмдин жана экстремизмдин чакырыктары жана ага каршы аракеттенүүнүн конституциялык негиздери” деген темада илимий-практикалык конференция өттү;

- 2023-жылдын 8-сентябрында Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясында Саясий илимдердин доктору, профессор Ж.Ж.Жоробековдун «Кыргызстандагы Саясаттын Эволюциясы» жана Абдыганы Эркебаев саясаттагы таза адам»; деген китептери жарык көрүп, бет ачары болуп өттү.

2023-жылдын 15-сентябрында Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясында Мамлекет жана укук институтунун демилгеси менен Кыргыз Республикасынын Президенти С.Н.Жапаровдун “Жаңы Кыргызстанды куруунун багыттары”. Китебинин” бет ачары болуп өттү.

ИЛИМ, БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА КООМДУК ИШТЕР

Институтта 6 докторант жана 97 аспирант анын ичинен: 12си күндүзгү бөлүмдө жана 85 сырттан окуп билим алууда.

Отчеттук мезгилдин ичинде институтта 11 диссертация, анын ичинде саясат таануу боюнча 3, юриспруденция боюнча 8 диссертация талкууланган, анын ичинен

2 докторлук жана 9 кандидат иш талкуудан өттү. Жыл ичинде Институттун илимий кеңешинин 8 отуруму болуп, анда илимий изилдөөлөр, жүргүзүлүп, экспертизалар жана башка уюштуруу маселелери каралды.

2023-жылы институттун кызматкерлери мамлекеттик сыйлыктар менен сыйланган, ошондой эле үзгүлтүксүз окутуучулук ишин аткарып, коомдук иштерге активдүү катышкан:

2023-жылы институттун кызматкерлери мамлекеттик сыйлыктар менен сыйланган, ошондой эле үзгүлтүксүз окутуучулук ишин аткарып, коомдук иштерге активдүү катышкан:

1. Алтыбаева А.Т. - жана. директор, юридика илимдеринин кандидаты: “Кыргыз Республикасынын Ардак грамотасы” менен сыйланган;

“Кыргыз Республикасынын Үй-бүлө кодексин” иштеп чыгуу боюнча жумушчу комиссиянын мүчөсү;

- “Балдар жөнүндө кодексти” иштеп чыгуу боюнча жумушчу комиссиянын мүчөсү;

- “Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясы жөнүндө” мыйзам долбоорун иштеп чыгуу боюнча жумушчу топтун мүчөсү;

- “2023-2028-жылдарга Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын долбоорлорун иштеп чыгуу жана илимий экспертизадан өткөрүү” долбоорун иштеп чыгуу жана жылдыруу боюнча топтун мүчөсү.

Арабаев Ч.И. - Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясынын башкы илимий кызматкери, академиги, юридика илимдеринин доктору, профессор:

- «Даңк» ордени менен сыйланган;

- КРСУнун жарандык укук жана процесс кафедрасынын профессору

алар. Б.Н. Ельцин жана «Юриспруденция» МАУФИР профессору;

- Кыргыз Республикасынын Соода-өнөр жай палатасынын Эл аралык арбитраждык сотунун судьясы;

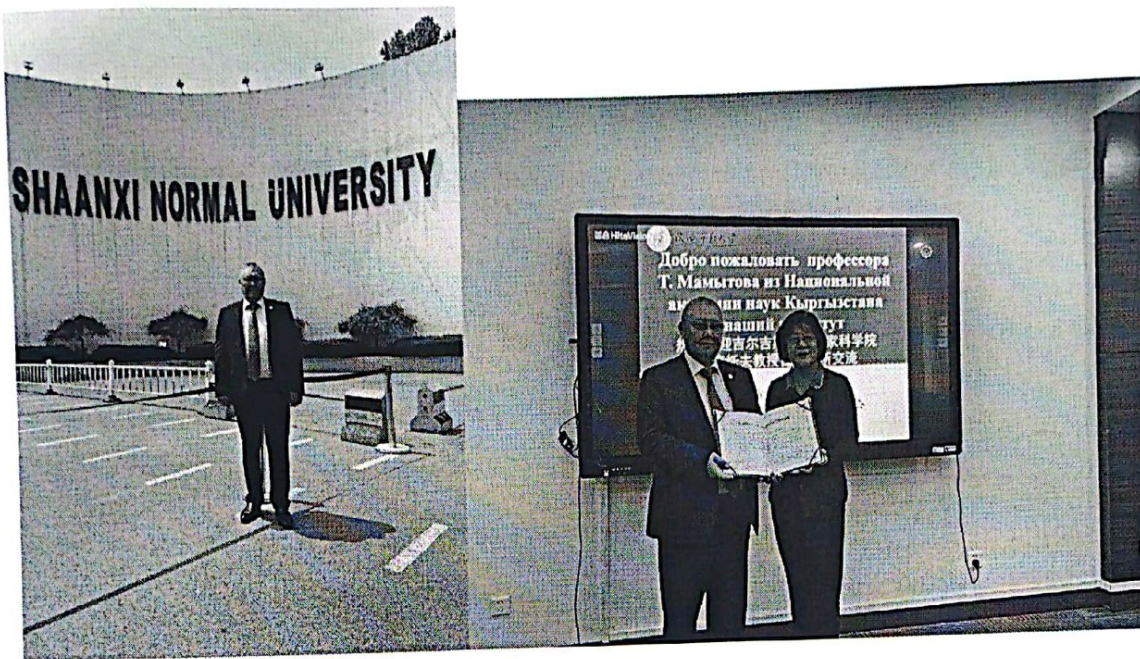
- бир катар чет элдик жана ата мекендик журналдардын редакциялык кеңешинин мүчөсү;

- 2021-жылдын 5-майындагы Кыргыз Республикасынын Конституциясына комментарий жазуу боюнча жумушчу топтун мүчөсү;

Кыргыз Республикасынын 2026-жылга чейинки укуктук саясатынын Концепциясынын долбоорун иштеп чыгууга катышуу.

3. Мамытов Т.Б. – кафедра башчысы, саясий илимдердин доктору:

- Кытайдын Шанхай университетинде студенттер үчүн лекция окуу;

- Евразия элдеринин Ассамблеясынын Башкы катчысынын орун басарынын милдеттерин аткаруу;

- Эл аралык университеттин окуу-өндүрүштүк комплексинин PhD билим берүү программасынын «Билим-Стандарт» көз карандысыз аккредитациялоо агенттигинин жумушчу тобунун эксперти

Жумабекова Т.А. - атындагы Ж. Баласагын КУУнун Жазык процесси жана криминалистика кафедрасынын профессору..

7. Сыдыкбаев Ч.М. – окумуштуу катчы, саясий илимдердин кандидаты, доцент:

- атындагы КУУнун мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу кафедрасынын доценти. Ж.Баласагын;

- Кыргыз Республикасынын Улуттук кызыкчылыктарынын Концепциясынын долбоорун иштеп чыгууга катышуу;

- Кыргызстан саясат таануучулар ассоциациясынын мүчөсү.

Бердалиев К.Ч. - Ж.Баласагын атындагы КУУнун “Кылмыш укугу жана криминология” кафедрасынын доценти жана Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин алдындагы Э.А. Алиев атындагы Академиясынын диссертациялык кеңешинин төрагасынын орун басары.

9. Шаршебаева Т.А. - Авиаинституттун коомдук-философиялык илимдер кафедрасынын доценти.

10. Мукамбетова Н.К. – Ж.Баласагын атындагы КУУнун юридикалык колледжинин окутуучусу

ИНСТИТУТТУН ИШКЕРДИК КЫЗМАТТАШТЫГЫ

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети, республиканын министрликтери жана ведомстволору, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, ошондой эле аралык уюмдар жана мекемелер Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясынын Мамлекет жана укук институту үчүн эң маанилүү өнөктөштөр жана заказчылар болуп саналат. .

мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын тапшырмалары (буйруктары) боюнча конфликттүү тексттерге укуктук жана саясат таануучулук экспертизалар жүргүзүлөт.

Институттун кызматкерлери туруктуу негизде саясат таануу, юридикалык, эксперттик изилдөөлөрдү жана мамлекеттик органдардын тапшырмалары (буйруктары) боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясына келип түшкөн материалдардын илими-политологиялык талдоосун жүргүзүшөт. Андан тышкары Кыргыз Республикасынын аймагында мыйзамдарды бузуулар бар экендигин жана ошондой эле китептерде, брошюраларда жана жалпыга маалымдоо каражаттарында жарыяланган материалдарда, макалаларда жана баяндамаларда, Интернеттеги социалдык түйүндөрдө жарыяланган материалдардагы мамлекеттин коопсуздугуна, улуттук кызыкчылыктарына каршы келээр келбестиги боюнча илимий корутундулар үзгүлтүксүз берилип келет.

Жалпысынан жыл ичинде институтка ар кандай мазмундагы 145 документ келип түшкөн, анын 76сы саясат таануу (УКМК жана ИИМ аркылуу) жана 12си юридикалык экспертизалар болгон. Жүргүзүлгөн илимий, саясат таануу жана мамлекеттик-укуктук экспертизалар Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана муниципалдык органдарынын, ошондой эле укук коргоо органдарынын иштеринде пайдаланылды.

Институт КМШ жана Борбордук Азия өлкөлөрү: Россия, Тажикстан, Казакстан, Өзбекстан, Азербайжан, Армения, Украина, Беларусь, Кытай, Түркия менен эл аралык илимий байланыштарды жүргүзүп келет. Россиянын, Казакстандын жана Өзбекстандын Улуттук илимдер академиясынын Мамлекет жана укук институттары менен кызматташат.

Маанилүү жетишкендик Түркия Республикасынын Коркунучтарды жана саясий проблемаларды изилдөө борбору (ANKASAM) менен кызматташуу болду, бул институттун ишмердүүлүгү үчүн эл аралык укуктук базанын биринчи документи болуп калды. Ошондой эле, институттун кызматкери Ш.А.Барпиев 2023-жылдын 28-августунан 31-августуна чейин Харбин шаарында (КЭР) өткөн 6-Эл аралык жаңы өнөр жай материалдарынын ЭКСПО көргөзмөсүнө катышты.

Институт Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги менен биргеликте “Эл аралык укук платформасын түзүү демилгеси” долбооруна катышууда. Институт Кыргыз Республикасынын Эмгек, социалдык коргоо жана миграция министрлиги менен биргеликте Үй-бүлө кодексинин жаңы редакциясына (2023-жылдын 27-28-июль) документтердин пакетинин үстүндө иш алып барды.